

**ESPURNES
BARROQUES**

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

Divertiment de primavera

ANACRONÍA i RITA MORAIS

Diumenge 12 de maig del 2024, 11:30h.

Santuari de la Mare de Déu de Coaner
SANT MATEU DE BAGES

Valora'ns

LA TEVA OPINIÓ ENS AJUDA A MILLORAR

Escaneja aquest codi QR
i valora els concerts
d'Espurnes Barroques!

*Fes-te amic i consulta la resta de
programació d'Espurnes Barroques!*

ESPURNESBARROQUES.CAT

Franz Joseph Haydn (1732 - 1809)

Divertiment en Re Major, Hob.II: D11, op. 5

- I. Presto
- II. Minuet
- III. Adagio
- IV. Presto assai

Carl Philipp Emanuel Bach (1714-1788)

Der Frühling (Freude, du Lust der Götter), Wq. 237

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Cantata "Ich habe genug", per a la purificació de Maria, BWV 82a

1. Ària: Ich habe genug
2. Recitatiu: Ich habe genug
3. Ària: Schlummert ein, ibuhr matten Augen
4. Recitatiu: Mein Gott! wenn kömmt das schöne: Nun!
5. Ària: Ich freue mich auf meinen Tod

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Quartet per a flauta en Re Major, KV. 285

- I. Allegro
- II. Adagio
- III. Rondo

Durada musical: 60' sense pausa

Notes al programa

El goig dels petits moments estel·lars

Diversos fils subtilíssims connecten les quatre composicions que estem a punt d'escoltar. Sota el títol genèric "Divertiment de primavera", el programa inclou peces escrites per autors enormes en moments decisius de la seva carrera. A l'ombra d'obres mestres indiscutibles, acostumen a passar desapercebudes, però contenen la quintaessència del seu talent creatiu. Un altre d'aquests fils subtils és la representació del goig, que cada autor aborda a la seva manera personal, amb el seu propi misteri.

Haydn va escriure el *Divertimento en Re Major* que obre el concert cap a l'any 1767. Acabava d'iniciar una de les etapes més notables de la seva trajectòria, ja que un any abans havia estat nomenat mestre de capella de la cort dels Esterházy, gran epicentre intel·lectual i, sobretot, musical, de l'Europa del moment.

Per una banda, Haydn té l'oportunitat d'escriure obres de dimensions cada vegada més grans: fa misses, crea el seu *Stabat Mater* i fins i tot estrena òperes còmiques, dues de les quals sobre peces teatrals de Carlo Goldoni (*Lo speziale* i *La pescatrice*). També compon algunes de les seves millors simfonies prèvies a l'etapa londinenca. Pel que fa a la música de cambra, com la que escoltarem avui, sembla que pren la decisió d'escriure'n menys, però opta per fer obres més llargues i de més qualitat.

El *Divertimento* sembla que s'empelta de les provatures que en aquests anys està fent amb la música sacra i les òperes. La recerca de l'expressivitat que impliquen tant un terreny com l'altre estan presents en la manera d'escriure aquesta obra, amb contrastos i sorpreses que molt pocs anys després es veuran com a trets característics del moviment anomenat *Sturm und Drang*.

L'ària *Freude, du Lust der Götter*, de Carl Philipp Emanuel Bach, es pot contemplar com una expressió de goig amb un contingut equivalent al de la mítica *Oda a l'alegria* de Beethoven —amb una manera de fer i unes dimensions completament diferents, això sí. Més que un cant de joia, es tracta d'una visió en la distància de l'alegria que s'enyora. Instal·lat a la cort de Frederic el Gran de Prússia des de feia més de dues dècades, quan Carl Philipp escriu aquesta ària, la noblesa està patint els efectes de la Guerra dels set anys, un conflicte bèl·lic en què es van involucrar totes les potències de l'època i que hauria merescut passar a la història com la veritable primera guerra mundial.

Enmig de la relativa penúria cortesana a causa de la guerra (la penúria dels súbdits sempre és molt pitjor, sempre), Carl Philipp Emanuel ha d'escriure obres de més petit format, per a un públic més reduït però especialment cultivat. Aquí troba espai per fer experiments que anys després el portaran a ser vist com un dels precursors de molts trets romàntics.

La cantata *Ich habe genug* de Bach és l'obra d'aquest concert que té un lligam més clar amb els Misteris de Goig, ja que el mestre de Leipzig la va escriure amb motiu de la festivitat de la Presentació de Jesús al temple, l'any 1727. El text expressa una visió del goig molt pròpia de l'esperit bachià més pur. No se centra en l'alegria de veure l'infant, sinó que fa al·lusió al càntic de Simeó. L'Esperit Sant se li havia manifestat dient-li que no moriria sense haver vist el Salvador i, en trobar-lo al temple, expressa que ara ja pot morir en pau. El goig, per a Bach, és aquesta mort de rebre el més gran regal que podia imaginar: "Ich habe genug" ("ja en tinc prou") és una cantata escrita originalment per a baix, però que el mateix Bach va versionar per a veu de soprano amb l'objectiu de programar-la en diverses ocasions al llarg de la seva vida a Leipzig. El mateix any que estrena aquesta cantata, escriu la incommensurable *Passió segons Sant Mateu i la Trauer Ode*.

La joia de Mozart en l'època en què va compondre l'obra que clou el concert és molt diferent. Correspon a l'estada amb la seva mare a Mannheim. L'objectiu era donar-se a conèixer en una cort que el seu pare, Leopold, considerava que "irradiava una llum que, com la del sol, il·lumina tota Alemanya". El seu fill va assolir la fita, però els biògrafs apunten que també va passar de l'adolescència a l'edat adulta, en aquell viatge. Potser una de les causes va ser Aloysia Lange, filla d'un copista, a qui el jove va dedicar alguna composició que no deixa gaires dubtes sobre el tipus d'inclinació que sentia envers ella.

Nannerl assegurava que podia distingir sense cap por d'errar-se les obres escrites pel seu germà a Mannheim. Potser era per l'adopció d'estils regionals, o potser per un estil personal propi d'aquells mesos que el seu pare, Leopold, va definir com a "amanerat". Enamorat o no, just després de compondre els quartets per a flauta que s'inclouen en el KV 285, Mozart va escriure obres tan transcendents com la *Missa de la Coronació* i la *Missa Solemnis*. Quin goig!

Pep Gorgori
Musicòleg i periodista

Textos

Der Frühling

La Primavera

Freude, du Lust der Götter und Menschen, Gespielin der Unschuld,
Joia, deler dels déus i dels homes, companya de joc de la innocència,

komm zu meinem Gesang von jenem Hügel herunter
vine al meu cant des d'aquell turó,

oder aus diesem Tal, worin dich der Frühling umarmet,
o des d'aquesta vall, des d'on la primavera t'abraça;

komm, komm von der Lilien Au und aus dem duftenden Haine!
¡vine, vine des del prat dels lliris i des del bosc perfumat!

Wer ist diese, die dort aus dem duftenden Haine hervorgeht,
¿Qui és aquella que emergeix del bosc perfumat,

schön, wie der sittsame Mond und wie die Erde erhaben?
bonica com la lluna reservada i sublim com la terra?

O! sie ist es, auf meine Bitte gekommen.
¡Oh! és ella, que ve a la meva crida.

Siehe, da wimmeln aus ihrem Fusstritt ambrosische Blumen
¡Mira com broten al seu pas flors d'ambrosia,

schimmernd hervor! Da kommt sie daher, die Schwester des Frühlings.
brillant esplendor! Vet aquí, la germana de la primavera.

Jetzt verbreitet die Freude die sanften Flügel, und trägt mich
Ara la joia desplega les seves ales flonges i m'eleva

hoch in den Wolken. Ich seh die Natur hier unter mir grünen.
fins als núvols. Veig la natura verdejar a sota meu.

Auf den Flügeln der Freude, zu deinem Throne genähert,
Des de les ales de la joia, acostant-me al teu tron,

sing ich, o Schöpfer, dein Lob. Die Natur vermischt in den meinen
canto, oh Creador, la teva lloança. La natura barreja

ihre Hymnen, dir steigt aus dem Hain ein harmonisch Getöne,
els seus himnes amb els meus, des del bosc estant s'eleva cap a tu

aus den Tälern ein blumigter Rauch, wie ein Opfer entgegen.
un so harmoniós; des de les valls, una fumera floral com una ofrena.

Singet mit mir, ihr Kinder der Schöpfung, besinget die Liebe
¡Canteu amb mi, fills de la creació, canteu a l'amor

die uns gebar; erzähle sein Lob, seraphischer Himmel.
que ens donà vida; compteu les seves alabances, cel dels serafins!

Die du dort über die Blumen hingleitest, crystallene Quelle,
Tu, que llisques sobre les flors, font cristal·lina,

rausch es den Blumen zu, von einer Welle zur andern.
xiuxiueja a les flors d'una onada a una altra.

Alles, was lebt, das lobe den Herrn und erfreue sich seiner.
¡Que tot allò que viu lloï el Senyor i se n'alegri!

Traducció: Espurnes Barroques

Kantata "Ich habe genug" zu Mariae Reinigung

Arie

Ich habe genug,
Ich habe den Heiland, das Hoffen de Frommen,
Auf meine begierigen Arme genommen;
Ich habe genug!
Ich habe ihn erblickt,
Mein Glaube hat Jesum ans Herze gedrückt;
Nun wünsch ich, noch heute mit Freuden
Von hinnen zu scheiden.

Recitativ

Ich habe genug.
Mein Trost ist nur allein,
Daß Jesus mein und sein eigen möchte sein.
Im Glauben halt ich ihn,
Da seh ich auch mit Simeon
Die Freude jenes Lebens schon.
Laßt uns mit diesem Manne ziehn!
Ach! möchte mich von meines Leibes Ketten
Der Herr erretten;
Ach! wäre doch mein Abschied hier,
Mit Freuden sagt ich, Welt, zu dir:
Ich habe genug.

Cantata "Ja en tinc prou", per a la purificació de Maria

Ària

Ja en tinc prou,
he agafat el Salvador, l'esperança dels pietosos,
en els meus braços delerosos;
ja en tinc prou!
L'he mirat,
la meva fe ha premut Jesús contra el cor;
ara desitjo acomiadar-me d'ell
encara avui amb alegria.

Recitativ

Ja en tinc prou.
El meu consol és només
que Jesús sigui meu i jo vulgui ser seu.
El retinc amb la fe,
i ja veig amb Simeó
les joies d'aquella vida.
Deixeu-nos partir amb aquest home!
Ai!, si el Senyor volgués alliberar-me
de les cadenes del meu cos;
ai! si fos aquí el meu comiat,
món, et diria amb joia:
Ja en tinc prou.

Arie

Schlummert ein, ihr matten Augen,
Fallet sanft und selig zu!
Welt, ich bleibe nicht mehr hier,
Hab ich doch kein Teil an dir,
Das des Seele könnte taugen.
Hier muß ich das Elend bauen,
Aber dort, dort werd ich schauen
Süßen Frieden, stille Ruh.

Recitativ

Mein Gott! wenn kömmt das schöne: Nun!
Da ich im Friede fahren werde
Und dort bei dir im Schoße ruhn?
Der Abschied ist gemacht,
Welt, gute Nacht!

Arie

Ich freue mich auf meinen Tod,
Ach, hätt' er sich schon eingefunden.
Da entkomm ich aller Not,
Die mich noch auf der Welt gebunden.

Ària

Adormiu-vos, ulls fatigats,
tanqueu-vos amb dolçor i bonaventura!
Món, no em quedo més aquí,
no tinc res teu
que sigui útil per a l'ànima.
Aquí haig de tenir cura de la misèria,
però allà, allà coneixeré
dolça pau, tranquil repòs.

Recitativ

Déu meu! Quan vindrà la bellesa? Ara!
Partiré en pau i allà descansaré
amb tu sobre la teva falda?
El comiat està fet,
món, bona nit!

Ària

M'alegro de la meva mort,
ai, si l'hagués trobada abans.
Llavors m'escaparé de tota necessitat,
que em lligui encara al món.

Traducció: Manuel Capdevila i Font

Fitxa artística i biografies

ANACRONÍA ENSEMBLE

David Gutiérrez, *traverso*

Pablo Albarracín i Ignacio Ramal, *violins*

Luis Manuel Vicente, *viola*

Marc de la Linde, *viola de gamba*

Marina López, *clave*

Rita Morais, soprano

ANACRONÍA

Anacronía és un ensemble que busca trobar una nova relació entre la música clàssica i el públic en el format de concert, basant la seva posada en escena en l'espontaneïtat, la diversió i l'energia compartida cap a dins i cap a fora de l'escenari, a través de la recreació d'aquells anacronismes musicals que van succeir al llarg de la història en moments de transició i confrontació de llenguatges.

Han estat seleccionats pel Circuit Festclásica (Ensemble Emergent 2023) i la Sociedad de Artistas Intérpretes y Ejecutantes de España (AIENRUTA 2023), i guardonats per l'Associació de Grups Espanyols de Música Antiga (Millor Grup Jove 2022). A més, són ensemble organitzador del Festival ECOS de Sierra Espuña (Regió de Múrcia) i agrupació resident de la Basílica de Santa Maria del Pi (Barcelona).

Van ser seleccionats el 2022 per participar a l'International Young Artists Presentation (IYAP) d'Anvers (Bèlgica), realitzant un concert a AMUZ; i al Fringe del festival Oude Muziek d'Utrecht (Holanda). Han portat la seva música a festivals de rellevància a nivell internacional, com el Festival Misteria Paschalia de Cracòvia (Polònia i nacional, com la Quinzena Musical de San Sebastián, el Festival Internacional de Santander o la Semana de Música Antigua de Estella.

Van ser premiats al concurs "Juventudes Musicales de España" del 2021, en la categoria de Música Antiga (Premi Especial al "Millor Intèrpret de Música Barroca" del Festival Bachcelona); i formen part de l'Associació de Grups Espanyols de Música Antiga (GEMA) des del 2021.

RITA MORAIS

Definida per la crítica com "una cantant de gran delicadesa en estil i musicalitat" (Núvol) i "per la seva bellesa i domini de l'instrument" (Revista Musical Catalana), la soprano de Braga va debutar com a solista el 2023 al Gran Teatre del Liceu en L'Incoronazione di Poppea de Monteverdi, sota la direcció de Jordi Savall.

A la temporada 2021/22 va ser LIFE Artista Revelació al Festival LIFE Victoria Barcelona, i va rebre el Premi Solista Salvat Beca Bach 2022 de la Fundació Salvat. Destaquen les seves col·laboracions amb entitats com la Fundació Calouste Gulbenkian, el Festival Bachcelona, el Festival Espurnes Barroques, la Fundació Victoria de los Ángeles, La Capella Reial de Catalunya, el Festival BRQ d'Hèlsinki, el Festival Castell de Peralada i el Teatro Real de Madrid.

Rita Morais va iniciar la seva formació al Conservatori Superior de Música Calouste Gulbenkian en viola i cant. És llicenciada en cant per l'Escola Superior de Música, Arts i Espectacle de Porto i graduada amb matrícula d'honor en Lied per l'Escola Superior de Música de Catalunya.

Ha estat becada per la Fundació Calouste Gulbenkian de Lisboa, per la Societat d'Artistes, Intèrprets i Executants d'Espanya i per la Fundació Victoria de los Ángeles.

Tast gastronòmic

Grau i Grau - *cellergrauigrau.com*

Restaurant Casal de Castelltallat - @casaldecastelltallat

Horta de Cal Cinto

Amb el suport de:

Amb la col·laboració especial de:

Amb la col·laboració de:

Amb l'ajut de:

Cots i Claret · Oliva Torras · Alapont · Òptica Jané · La Mare Cultural · Instal·lacions AGEC · Oli Migjorn · Farmàcia Mª Teresa Comas Riu Farmàcia Òptica Casas · Òmnium Segarra · Gestoria Mas Solsona · Tegecom · Fòrumgestió Assessors · La Farga del Solsonès · ARTA Estany 2011 · Constructora de Solsona · Òmnium Segarra · Vidres Solsona · VAS · Tallers Ballús · Espar Sala · Knauf · Tèxtil Olius Koobin · Constructora del Cardoner · Fruits Taribó · Carnisseria Solvi · Càmping La Ribera · Antiga Casa Magí · Restaurant El Miracle Allotjaments El Miracle · Hotel Sant Roc · Hotel Bremon · La Mare de la Font · La Garriga de Castelladral · Càmping El Solsonès · Konvent Urbi Apartaments · Casa d'Espiritualitat del Miracle · Hostal de Pinós · Ke Diví restaurant · Acústic Barna · Amics de Vergós Guerretjat Associació Riubrogent · Associació Amics de Coaner · Associació Pro Retaule de Salelles · Associació de Veïns de Salelles

Productors:

Cervesa La Pirata · Cafès Gener–November Tea · Flequers de Cardona · EssènciesCat · El Rosal · Ecomercaderet · Torrons Vicens Celler Grau i Grau · Restaurant Casal de Castelltallat · Horta de cal Cinto · Celler Fargas-Fargas · Forn Jorba · Giulio Bulloni · Oli Migjorn Làctics Saborit · Caseus Afinadors · Forn Coma · Celler Abadal · Chocolate Factory · Celler Clos Dominic · Forn cal Pius · Inés Rosales Que rebenti la Baells · Especialitats Viñas · Restaurant Corpus · Forn l'Espurna · Vins - cava Piteus · Forn - Pastisseria Camps · Biolord Rostisseria Romina · La Fornera de Biosca · Celler Comalats · La Garbiana · L'Olivera · Cerveses La Vella Caravana · La Solsonina · Verit Fruit · Casa Dalmases · Aya Cacao · Eixarcolant · Pastisseria Flor de Neu · Celler Collbaix · El Moli

Mitjans col·laboradors:

